

● junilistan

nysa moderaterna

Stor betydelse vem man röstar på i EU-valet

– om man vill stödja en rättvis fred Palestina

Valet den 7 juni (2009) gäller EU-parlamentet, som formellt har begränsad makt över EU:s utrikespolitik. Ändå är valet viktigt, eftersom EU-parlamentets makt hela tiden ökar, såväl reellt som informellt. Ett exempel är att EU-parlamentet 2002, då det fanns en rödgrön majoritet, efter blodbadet i Jenin antog en resolution med tuff kritik mot Israels övergrepp och krävde att EU:s associationsavtal med Israel skulle suspenderas. Det påverkade kommissionen som skärpte sitt tonfall betydligt. Efter EU-valet 2004, då högergrupperna fick majoritet, har trycket för en rättvis fred från EU-parlamentets sida minskat.

Till detta kommer att enskilda EU-parlamentariker har betydligt större frihet att rösta efter övertygelse än vad svenska riksdagsledamöter har. Partipiskan är svagare. Därför kan en enskild EU-parlamentariker från en ”proisraelisk” partigrupp mycket väl stödja Palestinavänliga resolutioner, liksom en ”proisraelisk” EU-parlamentariker från en Palestinavänlig partigrupp kan rösta mot Palestinavänliga förslag. Det är alltså viktigare att känna till enskilda kandidaters åsikter och utnyttja möjligheten till personval i ett EU-val än i ett riksdagsval.

Mot denna bakgrund är det synd att de flesta partier numera tycks förse sina kandidater med centralt formulerad ”svarshjälp”. Som framgår av åtskilliga svar, inte minst socialdemokraternas, har många kandidater valt att oavkortat citera den centrala svarshjälpen istället för att formulera personliga åsikter. Det är också synd att ett parti (Kristdemokraterna) valt att skicka in ett kollektivt partisvar, liksom att från två partier (Moderaterna och Centern) bara en kandidat svarat; det är oklart om svaren från m och c skall betraktas som kollektiva partisvar eller bara gäller för den svarande kandidaten.

Kristdemokraternas starkt pro-israeliska svar är tyvärr utformat så att det i flera fall inte med säkerhet går att tolka in svar på de enskilda frågorna.

Det är givetvis positivt att de flesta svarat och man måste naturligtvis respektera ett ärligt erkännande om att man inte hunnit sätta sig in i Palestinafrågan, som Isabella Lövin (mp) och hela Piratpartiet. Även en av folkpartisternas beklagande att de har svårt att hinna med, måste förstås respekteras. En tredje folkpartist, Fredrik Malm, skall visserligen ha beröm för ärlighet, men är det demokratisk acceptabelt att vägra svara på frågor för att de anses ”vinklade”? Givetvis är PGS-frågorna ”vinklade” för att ge svar på frågor som PGS anser angelägna, precis som alla andra frågor till kandidater är vinklade utifrån den frågande organisationens perspektiv.

Men ingen är bunden att välja något av de förhandsformulerade svaren, det finns också alternativet ”annat”, vilket många valt. Fredrik Malm kunde ha gjort som Gunnar Hökmark (M) som svarat, men bifogat kritik av PGS, vilken vi givetvis publicerar på samma sätt som alla andra svar. Att Sverigedemokraterna besvarat vår enkät med total tystnad överlåter vi åt väljarna att tolka.

Överlag erbjuder enkäten inga större överraskningar. Vänster- och miljöpartister står med små nyanser närmast PGS linje, tätt följda av kandidater från Feministiskt Initiativ och Junilistan. Längst från PGS linje står Kristdemokraterna, tätt följda av Folkpartiet, där det dock finns en del noterbara nyanser. Även moderaten och centerpartisten står långt från PGS, men också här finns intressanta nyanser. Socialdemokraterna finns någonstans i mitten, dock med en del viktiga besked.

När det gäller sanktioner mot Israel går åsikterna starkt isär. Miljöpartiet, Vänsterpartiet och Feministiskt Initiativ och i viss mån Junilistan, anser klart och tydligt att någon form av sanktioner bör införas mot Israel, medan Kristdemokraterna och Folkpartiet är motståndare till sanktioner. Fp med motiveringen att det skulle ”stärka konservativa politiska krafter i Israel”. Men kan det bli mer konservativt än det är med Netanyahu och Lieberman? Även den moderata kandidatens svar måste tolkas som nej till sanktioner, eftersom det överlämnar till det israeliska rättsväsendet att agera mot eventuella israeliska brott mot mänskliga rättigheter.

Kanske antyder folkpartisterna en öppning genom att fastslå att ”sanktioner från omvärlden kan vara berättigade när det finns en stark organiserad opposition inom ett land som efterfrågar det, som det var i Sydafrika med ANC.” Men sådana organisationer finns ju - såväl arabiska partier i Knesset som den FN-erkända palestinska paraplyorganisationen PLO. Det är ju de som kan jämföras med ANC. Eller menar folkpartisterna att de skall vara judiska organisationer som skall kräva sanktioner? Sådana finns, men de är inte stora, precis som de vita sydafrikaner som krävde sanktioner mot Sydafrika inte var många. Om folkpartisterna menar allvar föreligger alltså redan nu tillräckliga skäl för sanktioner.

Socialdemokraternas svar är vaga, men kan kanske tolkas som ett principiellt ja till sanktioner när det heter att det är viktigt att överträdelser mot folkrätten utreds och ”får konsekvenser” (vår understrykning) och att FN och internationella domstolen i Haag (ICJ) ska ”utkräva ansvar”. Här liksom på en rad andra punkter har Anna Hedh lämnat svar som ligger nära PGS linje. Centerpartisten vill visserligen inte ha sanktioner på grund av det som hänt i Gaza och Libanon-krigen, men ”är inte motståndare till sanktioner mot Israel och israeler i sig”.

Slutsats: Överlag finns krav om eller förståelse för sanktioner inom Miljöpartiet, Vänsterpartiet, Feministiskt Initiativ, Junilistan och i viss mån socialdemokraterna och centerpartiet, däremot inte hos kristdemokraterna eller moderaterna, medan folkpartiet lämnar en liten öppning.

Frågor kring vapenimport och militärt samarbete har formellt inget med EU-valet att göra, de avgörs än så länge nationellt. Men det finns en trend inom EU att alltmer samordna vapenhandeln och samarbeta militärt. Därför är det motiverat att ha med frågorna.

Här tycks det finnas en tydlig partiskillnad. Samtliga borgerliga som svarat vill fortsätta som hittills; också Hökmarks svar måste tolkas så. Vänsterpartiet, Miljöpartiet, Feministiskt Initiativ och Junilistan vill överlag avbryta alla former av svenskt militärsamarbete med Israel.

Socialdemokraternas svar är vaga även här, men eftersom de entydigt står fast vid sitt kongressbeslut att samma regler skall gälla för import som för export borde det vara helt klart att socialdemokraterna är för ett stopp av vapenimporten från Israel. När det gäller annat militärt samarbete vill socialdemokraterna ha en översyn, men eftersom det mesta, utom en och annan manöver, hänger ihop med vapenimporten, lär också övrigt samarbete krympa kraftigt med en socialdemokratisk politik.

Slutsats: Här finns det en tydlig skillnad mellan vänsterkandidater som vill avbryta militärsamarbetet med Israel, och borgerliga, som vill fortsätta som idag.

Angående associationsavtalet ger socialdemokraterna för en gångs skull ett entydigt svar: ”Arbetet med uppgraderingen måste därför frysas”. För en sådan linje, eller tuffare, finns det stöd från Miljöpartiet, Vänsterpartiet, Junilistan och Feministiskt Initiativ.

Den enda svarande centerpartisten vill däremot inte frysa avtalet. Men vad vill de två folkpartisterna? De slår fast att ”EU ska ställa samma krav på Israel som andra länder som unionen har associationsavtal med”. Även Hökmarks svar (M) är lurigt, men innehåller faktiskt ett klart nej till ett inslag i uppgraderingen, när han säger nej till att Israel blandas in i utvecklingen av EU:s militär förmåga. Kanske beror vagheten i moderaternas och folkpartiets svar på att EU faktiskt tycks vara på gång med att frysa uppgraderingen. Vågar man tolka Fp- och M-svaren som att man skulle godta tuffa tag från EU, även om man inte vill att Sverige ska ta initiativ?

Slutsats: Alla kandidater till vänster om mitten vill frysa uppgraderingen av samarbetet med Israel, några borgerliga vill det inte (Kd och C), medan Fp- och M-kandidaterna tycks lämna öppet för att acceptera EU-beslut i den riktningen.

Hökmark (M), Wickberg (C), Kristdemokraterna och Olle Schmidt (Fp) vill behålla den nuvarande politiken gentemot Hamas, det vill säga inga samtal, terrorstämpel och isolering. Här anmäler dock Marit Paulsen (Fp) avvikande mening. Hon vill visserligen behålla terrorstämpeln ”men ändå på lämpligt sätt tala med Hamasföreträdare”.

På den rödgröna sidan är det annorlunda, även om Socialdemokraterna valt den vaga svarsmodellen igen. Man vill ”föra en dialog med alla parter” och anser att isolering av Hamas skulle stärka extrema krafter, men orkar inte entydigt säga: Sverige och EU måste tala med Hamas, vad man än tycker om dess politiska program. Sverige och EU talar ju med Netanyahu och Lieberman!

Även om det finns enstaka kandidater från Miljöpartiet och Vänsterpartiet som vill behålla terrorstämpeln, är samtliga tillsammans med kandidaterna från Feministiskt Initiativ och Junilistan, för samtal med Hamas.

Slutsats: Samtliga kandidater till vänster om mitten kommer att verka för någon form av samtal med Hamas, medan endast Marit Paulsen (Fp) bland de borgerliga kommer att göra detsamma.

När det gäller huruvida Sverige och EU skall agera mot muren är plötsligt C-kandidaten tuff och vill ha sanktioner som påtryckning. Hökmark (M) vill ha aktivitet (oklart vilken) från Sverige och EU för att ”stängslet” (ett nytt ord för den åtta meter höga muren) skall placeras ”enligt vad som är förenligt med internationell rätt”. Eftersom så inte är fallet bör Hökmarks svar betyda att han vill göra något – men vad? Vad de båda folkpartisterna vill är oklart eftersom de har fått för sig att Israels egen högsta domstol gjort samma bedömning som Haagdomstolen. Det är inte korrekt, Israels högsta domstol har kritiserat en liten del av murens dragning, Haagdomstolen har förklarat att alla delar av muren som går på ockuperat område (d v s största delen) är olagliga. Det är stor skillnad. Vad anser folkpartisterna när de inser att ingen israelisk myndighet kommer att tvinga Israel att riva alla delar av muren som går på palestinskt område?

Slutsats: De fyra småpartierna till vänster om mitten plus centerpartisten vill samtliga vidta åtgärder för att framtvunga rivning eller flyttning av muren. Strikt tolkat vill såväl socialdemokrater, som kandidaterna för moderaterna och folkpartiet göra något, men det är oklart vad.

Ska man tolka svaren vänligt så vill faktiskt alla att det ska utredas om krigsförbrytelser skedde under Gaza-anfallet och att krigsförbrytare skall ställas inför rätta. De flesta menar att detta förfarande ska gälla både israeler och palestinier, några anser att det är skillnad mellan ockupanter och ockuperade och att det inte ska ske någon koppling. Men inte bara de rödgröna utan också centerpartisten vill att ”israeliska krigsförbrytare ställs inför internationell domstol, men endast under förutsättning att detsamma sker med palestinier som är ansvariga för raketbeskjutning av israeliska bostadsområden”.

Folkpartisterna försöker visserligen hänvisa till att Israel säkert ordnar saken själv, men ”om detta inte görs måste världssamfundet agera”. Hökmark (M) vill att det internationella samfundet skall ingripa endast om det saknas ”självständiga domstolar” i det aktuella landet, vilket måste tolkas som en betydligt snävare hållning än folkpartisternas.

Slutsats: Eftersom allt tyder på att Netanyahu-Lieberman-regimen inte kommer att dra några israeliska soldater inför rätta för krigsförbrytelser i Gaza måste detta tolkas som att samtliga kandidater – utom Hökmark (M) – stödjer internationella åtgärder för att gripa och sakföra israeliska (och palestinska) krigsförbrytare.

SAMMANFATTNING

– Trots allt, underlag för tuffare politik mot Israels övergrepp

Kanske sanktioner mot Israel. Det finns stöd inom miljöpartiet, vänsterpartiet, feministiskt initiativ, junilistan och i viss mån socialdemokraterna och centerpartiet, för sanktioner mot Israel. Folkpartiets kandidater lämnar en liten öppning.

Militärsamarbetet – beror på partifärg. Medan alla vänsterkandidater vill avbryta vapenimporten från Israel, vill alla borgerliga fortsätta som idag.

Ja till EU-frysning av uppgradering. Alla tycks acceptera att EU fryser den uppgradering av samarbetet med Israel som i princip beslöts i december 2008.

Samtal med Hamas – blockskiljande fråga. Samtliga kandidater till vänster om mitten, även de som vill behålla terrorstämpeln, kommer att verka för någon form av samtal med Hamas. Bland de borgerliga är det bara Marit Paulsen som delar denna ståndpunkt.

Aktivitet mot muren – men vad? Samtliga kandidater vill att något skall göras för att följa upp Haagdomstolens dom mot separationsmuren. Men bara några vill vidta åtgärder, de flesta tycks nöja sig med ord.

Krigsförbrytare inför internationell domstol! Strikt tolkat vill alla utom Hökmark (M) att krigsförbrytare i konflikten Israel-Palestina skall kunna ställas inför internationell domstol.

Sammantaget visar detta att det finns underlag för en hårdare politik mot Israels ockupationspolitik och brott mot mänskliga rättigheter än den som faktiskt förs av den svenska regeringen idag. Framförallt finns sådant stöd från de partier som står till vänster om mitten vilket kan få intressanta konsekvenser vid ett eventuellt regeringsskifte 2010. Men det är ett annat val. PGS återkommer givetvis med frågor till toppkandidaterna i riksdagsvalet när det blir aktuellt.

